

SKLIZEŇ

NEZÁVISLÁ KULTURNÍ REVUE

RED.: ANT. VLACH · HAMBURG 13 · POSTFACH 2700

ROČNÍK III.

LISTOPAD 1955

ČÍSLO 11 (35).

Z NOVÉ PŮVODNÍ TVORBY.

Jaromír M Ě Š Ť A N :

BABIČČIN BÍLÝ SLUNEČNÍK.

Všechno je cizí
I ulice i města i lidé
Však vy to víte
Malý uličník
Náhle potká daleko od domova
A mimo vlastní dětství
Havelok dědečkův a babiččin slunečník

Lidé které potkávám
Lidé kteří se smějí nerozumitelným smíchem
Hodiny s věží bijí cizí řečí
Neony mají krev cizích řek
Půlnoc promáčknutá do cizoty

Zas jít pod dědečkovým havelokem
Loudaje se všemi loužemi
Které zbyly v naší ulici

Potom za ruku vede mě babička
Pod bílým slunečníkem
/Tím s krajkovím/
Ale jak je to možné
Já nevím - já nevím

Ve starém landauru ujíždím
Na dětský ples
Nějaká tajemství
Noc zametá vlečkou hvězd

Není nad pozdní návraty domů

Ale to bylo mnohem později
Klíč sténá v domovním zámku
Na schodech našeho vliďného domu
Třikrát zazvoním
Babička stojí ve dveřích
A červená schránka je plná dopisů

Nikdy neodpovíme na všechny listy
Které nás dojdou
Odesílatele s adresami na nichž
Dávno nebydlí
Spolužáci kteří nás předešli do exilu

Jaro pohnulo záclonami
Všude jdou průvody a zpívají
Smaď právě skončil nějaký pohřeb
Je poslední den školního roku
Nebo už vypukla nejbližší revoluce

Na stole leží babiččin ovíkr
A šití a čtení a modlitby
Do jakých exilů odešli lidé
Na jaké pasy odejeli
A kde jim zaplatil cestu

Podivní bezpečnostní úředníci
Přes prsa nosí šerpy pohřebních ústavů
Stříbrně na černé stojí tam vyšito
Pohřební ústav Svoboda
Tvaří se vševedoucné
Ale
Tázal jsem se Kam se poděly
Všechny mé lásky
Z prvých tanečních hodin plováren
Krumlovských alejí
Věděli jenom o našem tanečním mistru
Pokládají ho za špiona
Každé ráno přijíždějí v pomorce k jeho domovu
Pak ho sledují
Na cestě od holiče do ovoceňářského obchodu
Už dávno si o něm šuškaří
Proč nosí bílé psí dečky

Ale nechme podezírání
Kde jsou tedy všechny mé lásky
Jaká vlna bezedných jezer je smetla
Na lukách tančí motýli
Babiččin bílý slunečník

Před několika dny Šotva jsem usnul
Přinesl mi ho ve vzpomínce
Vzdálený příbuzný který už dávno zemřel
Je tak těžké uvěřit v smrt lidí
Kterým jsme nebyli na pohřbu

Říkal mi že je právě prověřen
Jeho prověřování trvalo celý lidský život
Konečně má v pase všechna potvrzení
A vstupní a průjezdní visum
Co se načekal a nyní emigruje Navždy

Do země podivného socialismu

Prosil mě tento prověřený nebožtík
Abych uschoval slunečník mé babičky
Jeho bílá barva se nehodí ani k smuteční černi
Ani do země kam odjížděl
Slunečníky jsou podezřelé
Nemají osobní doklady ani svědky
Jenom pochybnou minulost
Lpí na nich slunce tak staré
Prach pyramid Věné luk

Ještě horší je to s dědečkovým havelkem
/A jeho kulatou cestovní brašnou/

Není lehké rozhodnouti se mezi těmito věcmi
A emigrací do zámoří
Před odjezdem chtějí si přečíst ještě všechny
Předpisy v kuchařské knize
Modlitby vázané v kůži
Nahlédnout, tadý a onde
Vyprášit dědečkův havelok
Který od jeho smrti je uložen v tajemné skříni

Žádný celník nenechá provést taková zavazadla

Mou minulost Mé pocity Mé vzpomínky

Dědečkův havelok

Babiččin / S jeho kulatou cestovní brašnou/
bílý slunečník
/ Ten s krajkovím/

(Z chystané knihy.)

- * -

Martin G O J O W Y :

SNÍH V NEMOCNICI.

Mlhavé jitro a jasný den
ze sahu dýchá do oken;
sedají vložky na mříži
a rudé slunce volá ven.

A rudé slunce volá, ven
a touhou srdce zaříží.
Na okna padá jasný den.
Sedají vložky na mříži..

Postel je bílá jako sníh,
nemoc je tichá jako vzdech.
Chce se mi snít o písničkách. -
Jde slunce jas po bílých zdech.

(Z připravované sbírky.)

- * -

Anežka J U K L Í Č K O V Á :

ZA HORIZONTEM.

Petrklíčů roje poslala nám vesna,
dvěře přání zotvirala dokořán.
Ryvné zvuky ráno probudily ze sna -
na varhany strachu žalm byl hrán.

Lesy - hory zachvěly se, sluncem osvicené,
vody výtrysk nebe o pomoc tu volá ...
Do stratosfér hrmotí síly roznicené,
ztaví všecko živé -- zem zůstane holá --
jak obrané kosti ---

Lidský krok zde a roku atomový práh
vtká své hrozby do mladých ti snů;
počítáme do sta --- v perly slz ti sáh,
vzal i cos měl včera, - kolik asi dnů
dá ti almužnou ?

Bláznů setba na souvrati klíčí,
za ploty nám zraje hříchu plod.
Duše v horečkách a čela hrůza líčí,
kde se lékař najde -- kde je hromosvod --
a kde lidské ztvle hráze ?

Umírá se na mateřídoušce snáze ?

- * -

Vladimír Z E L E Ň Ý :

ŠEDIVÁ TVÁŘ .

Už je tomu dávno, co jsem vám chtěl o tom vyprávět. A dochází k tomu až teprve dnes. Proč právě dnes ? To proto, poněvadž mi už od rána tanou na mysli verše:
- Melancholická neděle, sešli mi rozhovor přítele...-prostě tak nějak to vyzpíval známý básník. Říci vám, kdo to byl - vždyť vy to stejně víte, a potom: zase by o mně řekl pan kritik, že ty mé citace mají do sebe cosi staromódního a vůbec ...
Teď jsem měl něco na jazyku, ale neřeknu vám to; stejně o mně říkají, že jsem prostě prostě. Naše maminka to také říkávala: Bože, já nevím, co je to za kluka, ten co neví, to nepoví ...

Ano, melancholická neděle. Mohutné koruny kaštanů u Notre Dame jsou znovu v květu. Taková neobvyklá disonance: listy už mají barvu mědi a v tomto neobvyklém rámci vypučely květy něžné zelené, poněkud křehké, jako mladé děvčátko, probouzející se nesměle k životu. Jako milostná píseň staromódního básníka ve své bolestné něze ...

Vzpomněl jsem si dnes na svého starého kamaráda. Kdysi, před třiceti léty jsme spolu vyváděli různé hlouposti. Dnes je nejhodnější chvíle, abych ho navštívil. Právě před chvílí přijel autokar odněkud z Dánska a to mně dodalo. Kdy přijede ten od nás, od nás ...

Po půlhodinové cestě podzemní drahou jsem byl na místě: na "bleším trhu" (Marché aux puces). Jiný z mých přátel, napoleonolog, tomu říká prostě "blešák". Je to takový samostatný Hanák a vrátíme se k němu později. Zdá se mi, že my Hanáci jsme takový přeslavný kmen. Začalo to už na Bílé Hoře; však víte, tam u té zdi, kde jsme

slavně padli. Někteří "žertýři" tvrdí, že jsme tam padli, protože za námi byla zeď a tudíž nebylo možno ustoupit. No, řekl jsem si, to je blená historická zvěst. Jaké však bylo moje překvapení, když za návštěvy jedné z mých rozmilých dětenárek jsem uslyšel tohle: No jo, vy jste se najedli moc buchta a potom jste nemohli utíkat Možná, že je na tom trochu pravdy.

Na tomhle trhu si můžete koupit všechno. Musíme to ale vzít po pořádku, abychom se tu vyznali. Trh začíná za Porte Clignancourt. Jsou tu jednak obchodníci s novými věcmi, jednak pařížští starožitníci, kteří zavírají své krámy v některých dnech v Paříži, aby jim bylo možno otevřít své filiálky na bleším trhu. Ani ti nejsou zvláště zajímaví. Ten pravý bleší trh, to je snaha uvést ty všechny smutné vyražené věci znovu do života. Aby každá věc našla znovu své místo, odkud ji získachtivá ruka odnesla po smrti těch, jimž byla přítelkyní až do posledního dechu. Staré obrázky, židle - některé s pochroumanou nohou, talíře, sklenice, rendlíky, staré koberce, šroubky, porcelán, staré jídelní přístroje, pohlednice, prádlo, punčochy, dámské šněrovačky dávno vyšlé z módy, noty, knihy a což já, vím co ještě. Kdo zde všechny ty věci nashromáždil? Také to vám povím: když někdo zemře, pozůstají nebo znami si rozeberou cennosti, a drobnosti, které je nezajímají, prodají vetešníkově. Proto ta zoufalost, která číhá z těchto opuštěných předmětů, které byly s láskou otírány hadříkem, spravovány, ukládány. Zaposloucháte-li se do tohoto smutku, uslyšíte hlasy: Človče, prosím tě, kup si náš, vždyť nejsme drahé; očisti nás od tohoto pouličního prachu a dej nás na místo, které nám patří. Budeme ti ještě dlouho sloužit, věrně, pokorně, uvidíš ...

Prohlížím si staré pohlednice: "Ma chérie, je suis content, que cela va mieux. Je suis tous les soirs dans mes pensées avec toi. J'ai été tellement désolé..." - ne, nemohu dále číst. Zastavil se vedle mne takový dědeček. Čistý, v nedělních šatech. Prohlíží si nějaký šroubek s matičkou. Jeho stará žilnatá ruka jej otáčí na všechny strany a zdá se, že našel, co hledal. Zeptal se na cenu, zaplatil a odchází znaveně. Já vím, co udělá: až se vrátí domů, ponoří své šroubky do petroleje, potom je očistí drátěným kartáčkem a za pár dní se rozevzučí jeho kávové mlýnek veselou jítňní písní. Tak málo je třeba k dočasné spokojenosti.

Zastavil jsem se na chvíli před malým krámkem, v němž mezi jiným haraburdím jsem uviděl dětskou vaničku a v ní nějakou tlustou knihu, tři sklenice a malý kastrůlek. Tato objemná, nesmírně těžká kniha byla protestantská bible. Na sklenicích byla vybrošena hrabecí či knížecí korunka s monogramem S.G. Kastrůlek pak byl jako řada jeho kamarádů buď větších nebo menších. Té bible mi bylo líto. V duchu jsem si říkal: to se pronesu - ale konečně, každý poklad je těžký...

Smluvil jsem cenu s prodáváčem: víte, máte štěstí, že je ta bible v angličtině. Když byla francouzská, byla by dražší. Skleničky nebyly drahé a jejich prvotřídní křišťál zazvonil jako veselý divčí smích. Vanička - to tak.. Vykoupala se v ní nemluvířata asi celé generace. Co bych s ní dělal, prosím vás? A ten kastrůlek? Ten za mnou tak upěnlivě volal, že jsem raději přidal do kroku ...

Pomalou jsem se blížil k místu, kde jsem měl nalézt svého přítele. Před časem se ztratil a teprve později jsem se dozvěděl, že je prodáváčem na bleším trhu. Šel jsem pomalu, rozlišuje se napravo, nalevo. Počalo se stmívat a všechny tyto předměty splyvaly v jednotvárnou šed. Zazdalo se mi pojednou, že jsem ho uviděl. Plynový hořák osvětlil pojednou prodáváčovu tvář. Ano, byl to on. Vlasy mu zesedivěly, tvář uvadla. Jak je to možné? Kde je ten bezstarostný výraz jeho obličej, který jsem měl tak rád? Byl jsem asi pět kroků od jeho chudičkého krámku. Uviděl mě, rychle se sklonil a přehraboval něco mezi vyloženými drobnostmi. Přeshl jsem a po očku jsem ho pozoroval, předstíraje, že něco vybírám ve směsi protějšního krámku. Viděl jsem, že mne pozoruje. A tu mne něco zabolelo; i ta jeho tvář sešedivěla, pozbyla bývalého výrazu, splynula a ztratila se v té nesmírně smutné šedi ...

Můj starý kamarád se nechtěl vrátit, nechtěl zaujmout své místo, po němž tak zoufale volaly v š o i. Něco ho vyštvalo z lidské společnosti, ano, mezi tou šedi, s níž splynula jeho tvář, mu bylo lépe; ne, nechtěl se vrátit ...

Opodál malá hospůdka mne přivábila. Musil jsem nějak zapít svůj smutek. Ucítil jsem pach smažených bramborů a marinovaných mořských škeblí. Ano, taková malá hospůdka: rozbouraný plot; všelijaké stoly, pelichající stromy a pod nimi - klid. Veselé děvče, které netrpí žádnými komplexi, mi přineslo láhev růžového vína.

Pokaždé, kdykoliv zvedám k ústům sklenici vína, vzpomínám na svého otce. Tehdy lidé "vandrovali". Nebylo zapotřebí pasů a jiných papírů. Vzpomněli jste si, že pojedete třeba do Švýcarska, vzali jste si do kufříku jednu košili a byli jste jisti, že si na ostatní co nejdříve vyděláte. A jeho se. Můj otec, který byl člověk zkušený a světa zběhlý, mi vždycky říkával: chlapče, nepij pivo, pij raději víno, to ti dá veselou mysl. Od té doby jsem se naučil poslouchat a piním svědomitě přání a radu svého otce. A přesto přece mi bývá někdy smutno, velmi smutno ...

Prohlédl jsem ještě několik krámků a jaké bylo moje překvapení, když jsem našel mezi umouňnými svazky knihu Leona Bloye "Poutník absolutna" v českém překladě. Je to jakýsi deník "Zebráka nevděčníka" z let 1910 / 12, různé meditace a části korespondence tohoto katolického bouřliváka a mystika. Kniha je přeložena Otto Tichým, zeťem autorovým, který byl varhaníkem u Sv. Víta. Vyšla v edici "Dobré dílo" v r. 1918.

Ale všeho do času. Pomalu jsem po chvíli stoupal k návrší starého Montmartru, abych navštívil svého krajana - sběratele napoleonských památek. Bydlí v prvním poschodí malého domku ve dvorku - řekli byste, že je to skoro naše pražská Zlatá ulička. Zaklepal jsem. Po chvíli se pootevřely dveře a zahlédl jsem jeho mohutnou silhuetu.

"Mate na vstupný?" - zeptal se svým chytráckým úsměvem. Nechal mne stát za dveřmi. Po nedlouhém šramocení mne pustil dále, kde mne přivítala srdečně jeho manželka - Pražanka. To si nedovedete představit: dvě světničky, každá jako dlah, a v nich celá historie napoleonské epochy: halapartny, piky, bambítka, pušky -, v almáře celá literatura, hodinky, vyznamenání, portréty na slonovině, stužky prvních řádů čestné legie, mince, medaile a což já vim. Můj krajan, když je v dobré náladě, tak si povzdechne: "Debech měl místo, tož bech si kópil ešče nějké ten kanón". Je praporečnickem sdružení bonapartistů a na Nový rok si vždy připijí s princem Napoleonem, posledním potomkem vítěze u Slavkova. Na čestném místě má nádobu obsahující hlinu z bojiště slavkovského a jeho radost byla zvýšena zásilkou hlíny z Elby, kterou mu obstarala jedna z jeho milých návštěvnic.

Odešel jsem po chvíli a vstoupil do podzemní dráhy. Byli jsme dosti stěsnáni. Měl jsem bibli pod paží a skleničky v kapse. Nával se zvýšil a pojednou jsem uslyšel podezřelý prasot. Mé hraběcí skleničky byly na padrt.

Když jsem došel domů, prohlížel jsem si koupené knihy. Listoval jsem v knize Bloyové a našel jsem místo, kde autor vzpomíná e o prázdninách ztrávených ve svém rodném kraji v okolí Périgueux - na mladá léta. Datováno v říjnu 1911.

"Bolestně sevřelo se mi srdce, když jsem uviděl z dále otcovský stateček, již dávno odcizený, kde jsem se narodil a strávil první svá léta. Sama krajina se změnila. Anž jednoho není z těch milých stromů, jež jsem znal všechny, jež jsem nazýval zamilovaně jich jmény, neboť každý z nich má svou důležitost v prvních dojmech mé duše. Na jejich místě jest pitomé pastvisko.

Právě tak tomu se všim ostatně. Prál jsem si shlédnutí dům malomocných, úctyhodné stavení z XII. století, o němž jsem se tolik nasnil. Tento příbytek plný tajemství, zbudovaný na úpatí obrovské skály a oddělený řekou ode všech smrtelníkův na rovině, býval před padesáti léty osamoceným příbytkem starého rybaře, kterého vidím jako dnes a kterého nazývali romanticky Jan-gabardier. Dnes je to tyrolský nebo elsaský letohrádek, obklopený směsnými vilkami.

Noc moderního okrašlování padla na všechny ty světelné věci. I řeka je zkrášlena. Vše, co jsem vidal tak veliké a hrdé, když mi bylo patnáct let, stalo se touto ponourou buržoázi elegancí, jež vrhá v zoufalství."

Bibli jsem odistil. Knihař s ní bude mít trochu práce, než bude moci zaujmout své místo, na které má právo. A prohlížeje ji, našel jsem na první stránce jméno majitelky. Letopočet: 1869. Dále Family Register: sňatky, narození, úmrtí... Poslední majitel - udržovatel tradice - zemřel 29. února 1936. Potom dlouhé ti - cho, až bleší trh znovu vzkřísil tradici...

Obrátiv několik listů v Novém Zákonu, upoutalo mne evangelium sv. Matouše: "And when thou prayest, thou shalt not be as the hypocrites are: for they love to pray standing in the synagogues, and in the corners of the streets, than they may be seen of men. Verily I say unto you, They have their reward. But thou, when thou prayest, enter into thy closet, and when thou hast shut they door, pray to thy Father which is in secret, and thy Father, which seeth in secret, shall reward thee openly. St. Matthew, Chap. VI. 5-6."

Až mne ječnou navštívíte, ukážu vám kromě této bible ještě dvě jiné: jednu kralickou a druhou jansenistickou, a pohostím vás růžovým vínem. Přijďte brzo!..

PŘEKLADY S K L I Z E Ň

ZE SLOVANSKÉ POESIE V EXILU.

Iraida L E G K A J A :

M L H A

Dneska se třesou domy zimou
a chumrlají se
do měkké, šeré mlhy.
I nastydla řeka popotáhne
se pod šálivým,
měkkým a mhlivým prostěradlem,
jež se netrha
s nemačká.

- Kdybych se já takhle mohla odít !

Leonid LYMAN :

V Á Š A N D Ě L

V prokleté, hrozné noci (když i vy máte v uších zvěsti, jimž se neuvěří) někde v Provincii si zrají olivy, nad Seulem třeští bombardéři, počínající si v městě jako popeláři - ůřiči v ohnšdajné drti.

Admirál nad mapovanou smrtí nachýlil se bronzovaty v tváři.

Tehdy tedy, navšdory všem úzkým, z nedostupna nebe letí v noci strážní dobrý anděl, postavený mužsky k vašim snům, tak jako každý strážný.

Z ruštiny (Legkaja) a z ukrajinštiny (Lyman) přeložil Emil KOVTUN.

Ignazio S I L O N E :

C H L Ě B .

(Ukázka z posledního autorova románu "Hrst oštružin" zachycující poválečnou Itálii.)

Caterina a Cosimo seděli před domem a pojídali svou fazolovou minestru. Bratr a sestra drželi misky s polévkou na kolenou, když se vynořil carabiniér.

"Je proti tobě těžké udání", pravil carabiniér bez dlouhých úvodů ženě. Caterina zvedla oči od misky a pohlédla nejdřív na carabiniéra a potom na bratra.

"Mluvím s tebou", pravil carabiniér ženě. "Nebo se nejmenuješ Caterina?"

Caterina naklonila hlavu k bratrově uchu.

"On si mě plete s Caterinou pekařkou", pravila tiše. "Měl bys mu ukázat pekařčin dům. Nenech ho ztráct čas."

"Ne, ne", odpověděl carabiniér. "Znám pekařku! Udání se netýká jí!"

Caterina dělala, jako by se už o carabiniéra nestarala. Bylo to, jako by zapomněla, že tu ještě je. Přece však stále naslouchala jeho slovům.

"Jde pravděpodobně o Caterinu košťatářku", pravila bratrovi. "On se zmylil. Měl bys mu ukázat dům košťatářky!"

"Mluvím s tebou", pravil carabiniér hlasitěji. "O nějakém omylu nemůže být řeči. Nebylas dnes odpoledne, když jsi scházela s naloženým oslem od lomu, zastavena cizincem?"

Cosimo pohlédl na sestru, která opět pojídala minestru, a ptal se jí očima. Sestra chvílku přemýšlela a pak kývla hlavou.

"Nedalas mu kousek chleba? Neukázalas mu cestu?" naléhal carabiniér dale.

"Vyzývám tě v tvém vlastním zájmu, abys mi řekla pravdu!"

Caterina postavila prázdnou misku vedle sebe na lavičku; pak se zeptala bratra:

"Je to hrách, konat milosrdenství, je to teď hrách? Nevěděla jsem, že by to byl někdy hrách."

"Je podle vašeho mínění zakázáno dát někomu kousek chleba?" tázal se Cosimo carabiniéra. "Od kdy?"

"Proč jsi to udělala?" ptal se carabiniér obrácen ke Caterině.

Žena pohlédla na bratra vylekaně a zároveň s údivem. "Co povídá?" ptala se ho. "Co říká pořád?"

"Pravděpodobně měl ten muž hlad", pravil Cosimo carabiniérovi. "Nemyslíš také, že byl asi hladov? Kdyby nebyl býval hladov, nebyl by prosil o kousek chleba."

"Nevšimla sis?" obrátil se carabiniér znovu na Caterinu, "že onen muž byl ne - přátelský voják? Uprchlý zajatec?"

"Co povídá?" ptala se Caterina bratra. "Co to pořád povídá?"

Cosimo ji naznačil, že nemá mít strach.

"Promiň," ptal se carabiniéra, "nepřítel koho?"

"Náš nepřítel," zvolal carabiniér zuřivě. "A také vás nepřítel!"

Cosimo se domníval, že porozuměl, a pokusil se věc sestře vysvětlit.

"Byl to nepřítel?" ptal se jí. "Caterino, pověz mi pravdu! Neboj se! Byl to nepřítel?"

"Neviďšla jsem ho nikdy až dnes," přiznala Caterina.

"Byl to nepřítel?"

"Co to znamená? Musíš mi vysvětlit, co to znamená!"

"Jak vypadal?"

"Jako muž!"

"Ale copak sis nevšimla," křičel carabiniér, "že to nebyl muž z našeho kraje? Mluvil snad jako lidé tady ve Fornace? Mohla sis přece myslet, že je to cizinec. Proč jsi mu dala kus chleba a proč jsi mu ukázala cestu?"

Cosimo teď dostal také strach.

"Proč jsi to udělala?" pravil, obrácen k sestře. "Nemohlas přemýšlet, dříve než jsi to učinila? - Ona neuvažovala," pravil pak carabinieri.

Caterina dala zamrknání najevo, že tomu tak bylo.

"Měla jsem přemýšlet?" ptala se bratra tiše. "Co tu bylo k přemýšlení? Také on je syn nějaké matky. Měl hlad. Copak tu bylo k přemýšlení?"

"Jinými slovy," řekl carabinieri, "přiznáváš tedy čin."

Tu však na něho Cosimo zle vyjel, vyskočiv třesa se strachem a hněvem.

"Caterina nic nepřiznává!" pravil breptavě. "Vůbec nic! A abys věděl, my jsme unavení a jdeme teď spát. Kromě toho nepřiznávámé nic, nic, nic!"

Carabiniér zůstal stát chvilku v přemýšlení, pak pravil: "Je mi líto, ale o tom šinu musím podat zprávu."

Ale nebyl asi přece jen tak dočela zlý, tenhle carabinieri; neboť se už nedal vidět. Caterina však se všemi svými jinými starostmi už na to nemyslela. Jenže za několik měsíců, když Caterina a Cosimo za týchž okolností zase seděli na lavičce před domem a pojídali minestru, vynořila se carabinieri opět v pozadí uličky.

Caterinino srdce počalo bázlivě tlouci. "Tmavý stín se zase blíží," šeptala Cosimovi. "Svatá Matko Boží, jen ty nás můžeš ochránit!"

Carabiniér se zastavil těsně před nimi.

"Víš," pravil s úsměvem Caterina, "za ten čas se všelicos změnilo. Čin, z něhož jsi byla tehdy obviněna, není už zločinem. Docela naopak dokonce!"

Caterina natáhla hlavu k bratrovu uchu a ptala se ho ustrašeně: "Mluví se mnou, tenhle muž? Řekni mu, že se určitě mylí. Pošli ho pryč!"

"S kým mluvíš?" ptal se ho Cosimo.

"Ale ano, ano! Mluvim s tebou!" pravil carabinieri s úsměvem Caterině. "Chci říci, že se mezitím věci změnilly."

"Co se změnilo?" křičel Cosimo.

"Všechno," pravil carabinieri v dobré náladě. "Copak nečtete noviny? Nečtete, co je přibito na zdích?"

"Z toho, co se mě týká, se nezměnilo nic," odpověděl Cosimo. Kameny jsou právě tak tvrdé jako dřív. A dešť je ještě docela stejně mokrý."

"Ale situace ve městě se od základu změnila," vysvětloval carabinieri.

"Co říkal?" ptala se Caterina bratra.

"My nečteme, co stojí na papíře," odpověděl Cosimo carabinieri. "Musíme pracovat, abychom měli co jíst. Ke čtení nám chybí čas."

"Řekni mu, že si nás plete s někým jiným!" šeptala Caterina bratrovi. "Dělej, ať odejde!"

"Věci se změnilly," vysvětloval carabinieri ještě jednou. "Ujišťuji vás na svou čest. Ti, kteří byli našimi nepřáteli, jsou teď našimi spojenci. A ti, co bývali našimi spojenci, jsou teď našimi nepřáteli. Proto je to, co bylo před několika měsíci ..."

"Co říká?" ptala se Caterina bratra.

"Jsem opět u té historky s kousek chleba," vysvětlil jí Cosimo.

"Pořád ještě?" pravila Caterina docela vystrašeně. "Pořád ještě? Zase u toho ubohého kousku chleba? Byl to kus černého chleba, jako jíme my, sedláci. Někjaký kus chleba. Ten muž měl hlad. I on byl synem nějaké matky. Měl zemřít hladem?"

"Dostali jsme se tedy zase tam?" pravil Cosimo carabinieri. "Nebude téhle historie nikdy konce? Nemáte opravdu nic jiného na starost?"

"Naopak!" ujistil ho carabinieri, "Caterina je teď žena, která se zasloužila. Pomohla nepříteli, který je teď naším spojencem. Pro svůj odvážný čin zaslouží, aby byla nyní ctěna."

"Co říká?" ptala se Caterina bratra. "Nemohl bys ho přimět k tomu, aby nám dal pokoj?"

"To nebyl žádný odvážný čin," pravil Cosimo carabinieri. "Nebyl to také bojácny čin. Byl to prostě kousek chleba. Ten muž měl hlad!"

"Mluvíte tak, protože o tom všem nic nevíte," odpověděl carabinieri. "Ale pro dnešní vrchnost to je hrdinský čin. Opakují za ten čas se věci změnilly. I rozhodování, zda nějaký čin je dobrý či špatný."

"Co se změnilo?" ptala se Caterina. "Dobré a zlé?"

Ale i bratr byl pohřížen v přemýšlení.

"Dobrá," pravil carabinieri. "Ujišťuješ nás, že věci jsou dnes jiné. Ale změní-li se teď ještě jednou?"

Carabiniér tu stál s otevřenými ústy. Aby zakryl svůj zmatek, rozhrňoval se.

"Krátce a dobře, ty nevědomá ženo," pravil Caterině, "ty se tedy zřikáš medajle?"

"Co říká?" ptala se Caterina bratra. "Rozumíš jsi něčemu z toho, co tu povídal?"

"Mohla bys dostat medajli," vysvětloval jí Cosimo. "Teď rozdávají medajle."

"Proč? Jaké medajle? Medajle svatých?"

"Nemyslím, že je to medajle svatých. Spíše medajle za ten kousek chleba," mluvil Cosimo.

"Pořád ještě? Mluví pořád ještě o tom? Svatá Matko Boží, vždyť to byl docela obyčejný kousek chleba. Copak jsi mu to nevyšvětlil?"

"Nechce tomu rozumět. Teď, povídá, rozdělují medaile."

Caterina počala přemýšlet, pak potřásla záporně hlavou.

"Musíš mu vysvětlit, že už jednu medaili mám," pravila bratrovi; "tu medaili z roku 1900, kterou jsem dostala v Římě, když jsem tam šla na pout. Copak nestací jedna medaile? Můžeš mu ji jednou ukázat, ale teď, to mu musíš říci, teď jí nosí Bonifazio na krku, aby ho ohránila. Buď jak buď, máme už jednu medaili v rodině."

Carabiniér odešel odtud znechucen. Jeho zpráva o tomto setkání s Caterinou a Cosimem vzbudila u úředníků v kanceláři nemalou veselost.

- * - (Přel. Jaroslav S T R N A D.)

ÚVAHY SKLIZNĚ

Otakar O D L O Ź I L Í K :

ČESKÉ ZÁŠLEHY DO MICKIEWICZOVA ŽIVOTA A DÍLA.

Adam Mickiewicz nepobyl v Praze dlouho. Přijel tam z Drážďan se svým společníkem Kalixtem Morozewiczem někdy po 15. červenci 1829 a vydal se odtamtud na další cestu nejpozději ráno 24. července.

O tom, co dělal v Praze a s kým se setkal, je velice málo zpráv. Dne 21. července vykonal návštěvu u Václava Hanky v knihovně musea království českého. Než se rozloučil, napsal polský host do Hankova památníku toto věnování: Szanownemu Słowianowi na pamiątkę - jeden z jego wielbicielei, Adam Mickiewicz. R. 1829. M. lipca 21. - O měsíc později, dne 21. srpna se do Hankova alba podepsal jiný polský host, Fryderyk Chopin.

Druhé setkání Mickiewiczovo bylo s Františkem Ladislavem Čelakovským. Dne 26. července 1829 Čelakovský psal jednomu z důvěrných přátel, Josefu Vlastimilu Kamarytovi, tenkrát působícímu na faře v Klokotech: "Příjemný jsme večer "U hroznu" ztrávil." - Byla to kavárna "U modrého hroznu" na rohu Ovocného trhu a Havířské ulice, patrně nepříliš hnaně vybavená. Čelakovský byl skoupý na slovo. Neudal datum, nepověděl, sešel-li s Mickiewiczem sám či ještě s někým jiným, a ani slůvkem nenaznačil, o čem byla řeč.

Z Prahy zamířil Mickiewicz do Karlových Varů. Ubytovali se s Morozewiczem v hotelu "U šipu" (Zum Pfeil) a byli tam ještě dne 4. srpna.

Kolem desátého srpna odjeli do Mariánských Lázní. Tam se k Mickiewiczovi přidružil Antonín Eduard Odyniec, který zůstal v Drážďanech, když se Mickiewicz s Morozewiczem rozhodli pro cestu do Prahy.

Někdy uprostřed měsíce dospěli polští poutníci do Chebu. Prohlédli si tam památnosti, zejména místa a předměty, které připomínaly krvavý kvas na chebském zámku v únoru 1834. Z dřívějšíka znali Schillerovu hru o Valdštejnovi a vzdálené ohlasy té četby se jim misly se svěžími dojmy z prohlídky města. Vanitas vanitatum et omnia vanitas - povzdechl si Odyniec, když vypsal v dopise přáteli všecky podrobnosti. Z Chebu zamířili do Františkových Lázní a to byla jejich poslední zastávka na české půdě.

Cílem jejich putování po těch končinách byl Výmar. Mickiewicz měl doporučení pro stazešinu německých básníků, mezi jinými také od věhlasné pianistky Marie Szymanowsky. Goethe-ova snacha Otylie připravila návštěvu Mickiewiczovu a Odyniecova dne 20. srpna 1829 a uvedla je postupně nejenom k tohánovi, nýbrž i k významným osobnostem, se kterými byla rodina sprátena. Koncem měsíce se účastnili podniků na oslavu Goethe-ových osmdesátin. Když město trochu ztichlo, vydali se na cestu do Švýcar.

Tolik je zatím známo o první a poslední Mickiewiczově cestě do Čech. Byl to letný dotek s českým prostředím a přece víc než epizoda, která se za chvilku rozplyne jako dým a vytratí z paměti.

Kurýr Polsci měl 4. listopadu 1830 drobnou zprávu, že Adam Mickiewicz ukončil za hranicemi novou básně, a to s českým námětem. Byla prý nadepsána Žižka. A. Niewiarowicz napsal r. 1878, že mu při jedné příležitosti Mickiewicz četl úryvky z chystané básně a sice velkolepé líčení českých lesů. Skladba o Žižkovi však nevyšla. Ani v literární pozůstalosti básníkově se nenašly náčrty nebo aspoň poznámky, kterých by se bylo možno dovolat. Není tedy divu, že někteří badatelé věc vůbec vypouštějí z úvah jako nepodobnou pravdě, a že jiní, trochu více českému národu nakloněni, jí vedou mezi myšlenkami, které se jednou vynořily, avšak zakrátko zapadly nadobro.

Co o tom lze v dochovaných písemnostech shledat, jsou arci jenom zlozky, žalostně chudé a někdy docela nejasné. Jsou však natolik zajímavé, že stojí za kritické ohledání a výklad.

Na Žižku upozornil Mickiewiczze nejspíše musejní bibliotekář Václav Hanka. Za podporu té domněnky může sloužit list, který Hanka napsal Mickiewiczovi 5. května 1832. Básník byl tenkrát v Drážďanech a Hanka svěřil psaní spolehlivému poslovi, hr. z Thunu seděl na Děčíně. Jádro dopisu zní v českém překladě Františka Kvapila takto:

Milény příteli:

Dověděv se, že V.P. dobroděj meškaš v Drážďanech, nadál jsem se, poněvadž z Drážďan do Prahy nedaleko, a tím spíše, že bys tu k Žižkovi více materiálu ukořistiti mohl, že také nás svoji návštěvou oblažíš. Proto jsem Ti nepsal, avšak poslal jsem Ti na znamení své úcty po p. hr. Bielińském nové vydání svých písní... Osudu Polsky velice želím a nejvíce mne zarmoučeje to, že tou nešťastnou událostí literatura velmi poklesla a klesati ještě bude...

Zmínka o Žižkovi opravňuje k předpokladu, že Hankou, nikoli Čelakovským nebo někým jiným byl Mickiewicz upozorněn na Žižku jako na postavu, kolem které by mohl zosnovat výpravnou báseň. Čeští vlastenci věděli o litevské povídce, nazvané Grażyna, která vyšla roku 1823 v druhém svazku Mickiewiczových Poezií. Také Konrad Wallenrod, vydaný roku 1826, byl v Praze znám aspoň z toho výtisku, který v prosinci toho roku poslal Szymon Dukiewicz Josefu Jungmannovi. Až na Fuchmajerovu Ódu na Jana Žižku z Trocnova nebylo v novém českém písemnictví skladby, která by byla podnícena Žižkovým vojenským věhlasem. Představa díla, které by provedl Mickiewicz, byla nasnadě a zaujala nejenom české hostitele, nýbrž - aspoň přechodně - i polského hosta.

Nelze zjistit, odkud měl Kuryer Polski zprávu o Mickiewiczově zájmu o husitského vojevůdce. Mohla vyjít z básníkovy přátelské družiny, ale původcem mohl být i Hanka, pro vše zapálený daleko více než jeho polský host.

Záznam Niewiarowiczdy také není tak nepodobný víře, jak se zdá některým znalcům básníkovy života a díla. Cestou z Prahy do Karlových Var a odamtamtu k zemské hranici Mickiewicz užil českých lesů daleko více než za jízdy z Drážďan do Prahy. Proč by tedy nemohlo buď tenkrát nebo o něco později vzniknout několik náčrtků? Takové záznamy, jestli vskutku splýnuly s péra na papír, byly však asi jediným rozběhem za českými tematami, a vzaly za své buď ještě v třicátých letech nebo roku 1841, kdy básník zničil mnoho rukopisů.

Na jaře 1832 se Mickiewicz do Prahy nevypravil a kdo ví, jestli poděkoval Hankovi jinak než vzkazem po hr. Thunovi. Žižka ho přestal zaměstnávat. Hankova připomínka neoživila úmyslu ohlédnout se po pramenech, který ani roku 1829 asi nebyl dost pevný.

*

Na otázku, co odvedlo pěvce polských a litevských bojů s Křižáky od Žižkovy osobnosti, dal jinou odpověď jeho syn, jinou on sám. V díle, které Władysław Mickiewicz napsal o otcově životě a tvorbě, je o pražském pobytu tento odstavec:

"Tak tedy nikoli jako turista zavítal polský básník do Žižkovy vlasti. O mnoho let později - Władysław cituje z otcova listu knížeti Adamu Czartoryskému z 31. července 1840 - určil cíl té cesty takto: 'Jel jsem do Prahy r. 1829 úmyslně proto, abych se seznámil s tannějsími filology a rozhlédl se po jejich dílech.' Władysław píše dále: 'Jestli podle Žižkových slov zvuk bubnu, potaženého jeho koží, měl přivádět Němec na útek, tu podnes pouhá připomínka jejich pohromy vyvolává v paměti souvislou řadu chromných českých vojen o nezávislost. Není divu, že taková rekovná postava vzbudila v Mickiewiczově nitru touhu zapět o ni; shromažďoval o něm historické údaje, při čemž mu byl nápomocný Hanka, ale drama opustil, neboť na jevišti vystoupil jiný hrdina, varšavský lid, a dunění polských bitev odvedlo básníka od české minulosti'...

Władysław Mickiewicz neodmítl tedy šmahem řeči a náznaky, že se jeho otec zajímal o Žižku. Listopadové povstání ve Varšavě a vojenské srážky polských povstalců s ruskými vojsky prý přehlušily starší zájmy.

Na podzim 1840 cestoval Adam Mickiewicz z Lausanne do Paříže. Za zastávky ve Štrasburku se s ním setkal Lucjan Siemieński. Přišla řeč na rukopisy Zelenohorský a Královédvorský, z nichž jeden, Královédvorský, Siemieński přeložil r. 1836 do polštiny. Mickiewicz byl celkem ochotný věřit, že jsou pravé, ale dodal, že Zábójova postava by nejspíše mohla vzbudit podezření - vypadá prý jako novodobý emisař. Siemieński se také zmínil o tom, jak na něj působili někteří čeští přátelé, aby napsal skladbu o Žižkovi.

K tomu prý Mickiewicz podotkl s úsměvem: "I mne to kdysi potkalo, ale přiznám se Ti, že mne jednoduše hrdina, u něhož vystupoval do popředí jeden povahový rys, nenávisť a chtivost pomsty, připadal jenom jako kapitola, nikoliv uzavřená jednota. Na závěr by bylo třeba povědět něco jiného, jak se ukázalo. Husitské války, ačkoli byly vedeny s tak hrdinnou úporností, vysílily český národ a vzaly mu veškerou způsobilost k životu. V té vojně všecko spotřeboval a k životu mu už nic nezůstalo. Nyní s pomocí Mluvnice a vykopávek vyvádějí z hrobu jazyk a tradice"...

Záznam Siemińského je nepochybně spolehlivý. Co Mickiewicz zaslechl v Praze, nebo co se dověděl z předběžné četby, ukazovalo jenom na jednu stranu. Byla to zkreslená podobizna, jejíž základní tahy, načrtnuté v XV. století Eneášem Silviiem, byly zesíleny domácími i jinými historiky po Bílé hoře. Něčím bylo přece potřeba zakrýt pravé původce spouště, ze které se od konce XVIII. století český národ pozvolna probíral a sestavoval Zkazka o Žižkově příkazu zhotovit buben, potažený koží, je z téhož kalného pramene, co jiné hrůzné podrobnosti. Podobá se pravdě, že ji Eneáš Sylvius zaslechl r. 1451, když navštívil v diplomatickém posláni Čechy, v tom i Tábor.

Mickiewicz neztratil Žižkovu postavu s očí, ale nesháněl se po knihách, ze kterých by se mohl dovědět něco kloudného. Odstavec, který věnoval Žižkovi, když přednášel 26. března 1841 na Collège de France o českém středověkém písemnictví v rámci svých čtení o slovanských literaturách, ukazuje, že si neopatřil ani hlavní životopisná data a v posluchačích zanechal dojem, že Žižka velel husitským vojskům po víc než dvacet let!

Místo, které tu a tam připomíná rozmluvu s Lucjanem Siemińským, zní takto: "Hus byl povolán na kostelníky koncil, odsouzen a upálen. Takový postup byl všem Husovým stoupencům pobídkou k vojné. Žižka, zkušený a ukrutný válečník, vyučovaný ve válce, kterou vedlo Polsko s Křižáky, se stal vůdcem Husitů. Přes dvacet let se vyzíral moci papežské a všech německých knížat. Dobýval velikých vítězství nad císařskými vojsky a zatím co on válčil v Němcích, zástupy Husitů se rozjížděly po celém Slezsku a okolních zemích, hubice je ohněm a mečem. Žižka, zarputilý nepřítel duchovenstva a šlechty, boril zámky, hubil obyvatelstvo, zejména kněží. Všecka velká města česká byla tenkrát střižena úpadkem, kostely byly srovnány se zemí a všechny starobylé památky zasty. Poděšená Evropa nevěděla jak zastavit toho strašného muše, který se nespokojoval obranou ve svých horách, nýbrž ohrožoval všechny sousedy dokola kolem..."

Srovnávají-li se po této ohlídce všechny zmínky, na které lze v dochovaných pramenech přijít, zůstane jako jádro Hankovo upozornění na Žižku a Mickiewiczův prvotní zájem o nadhozený námět. Co napsal Kurjer Polski, pocházelo ještě z doby před varšavským povstáním, které podle Władysława Mickiewicze zapřisobilo na básníka tak mocně, že upustil od práce na skladbě s českým pozadím. Slova, která padla za hovorů s Lucjanem Siemińským i odstavec z univerzitního čtení ukazují, že se Mickiewicz nedostal daleko v četbě o Žižkovi. Knih, ze kterých mohl čerpat vědomosti, nebylo mnoho, ale i z nich by se byl dověděl, že Žižka dokončil v říjnu 1424 a že s nepřátelskými vojsky se potýkal nikoli přes dvacet, nýbrž jenom pět let.

V řeči pronesené 27. listopadu 1864 ve Svatoboru se František Palacký ohradil proti spisovatelům, kteří stavěli husitskou dobu do křivého světla: "Jsouť velice na omylu ti, kdo se domnívají, že válečná ony zázraky, které způsobily předkové naši v nepokojích husitských, záležely v jakémsi zbesílem zuření, boučení a tržskání rozásaných divochů, (jakož je líčiti bohužel ode dávna vešlo v obyčej) a ne raději v jaré nadšenosti ducha pro idey, ve mravní zachovalosti a vyšší osvětě národu našeho."

K nějaké knize, která byla takto zaměřena, se asi dostal Mickiewicz, když si začal opatřovat poučení o Žižkovi. S české strany by mu nebyli s to předložit dílo vyrovnané a klidné psané ani roku 1829, když byl v Praze, ani roku 1840/1, když připravoval své přednášky na Collège de France. Třetí díl Palackého Dějin, vypisující dobu 1403 do 1439, vyšel teprve v letech 1850 a 1851. Na čtvrtý díl Tomkova Dějepisu města Prahy museli čtenáři čekat ještě déle. Tomkův nástin Žižkova života vyšel až r. 1879, dávno po Mickiewiczově smrti.

Z Mickiewiczovy tváří díly tedy nevyšlo dílo o Žižkovi. V jeho skladbách veršem není kusu s českým námětem. Jeho pobyt v českém prostředí byl příliš krátký a nezanechal v básnickových vaponkách trvalých stop. Je třeba chovat v paměti nejenom episodický ráz pražské návštěvy, nýbrž i dojem, které přišly brzo potom. Výmár, Švýcarsy a za tím vším Itálii. Ze zájezdu, pro který se Mickiewicz rozhodl až v Drážďanech, nevyšla ani pravidelná korespondence s Hankou, Čelakovským nebo některým jiným členem vlastenecké české společnosti.

Žižkova postava však zaujala dva vrstevníky Mickiewiczovy. R. 1846 vydal Alfred Meissner německy psanou báseň Žižka, která hned příštího roku vyšla v druhém vydání. O něco dříve než Meissner se Žižkou obírala George Sand. Podle jejího doznání kniha Jean Zyska vznikla mezi první a druhou částí románu Consuelo, to jest svazkem nedeepsaným prostě Consuelo, a jeho pokračováním La Comtesse de Rudolstadt. Obě díla byla překládána: Meissnerovu skladbu převedl do češtiny roku 1864 Ervin Spindler, dílo francouzské spisovatelky vyšlo několikrát v původním jazyce a v dvou překladech, německém a ruském.

Mickiewicz ocenil zájezd do Prahy kladně až po letech, kdy se chystal k akademickému působení. Přišlo mu vhod, že mohl poukázat na návštěvu české metropole, a na znalosti českého písemnictví. Dílo Palackého, Safařikovy knihy a mnohé jiné odborné práce mu pomáhaly v přípravě univerzitních výkladů. Jeho vědomosti byly mezerovité, místy silně zkreslené, ne dost podložené. Měl zájem spíše o starší dobu než o současnost a snad si ani nebyl dobře vědom, jaký ohlas mělo jeho dílo, ne mezi vrstevníky Hankovými a Čelakovského, nýbrž mezi romantickým pokolením,

jehož nejvýraznější postavou byl Karel Hynek Mácha. Václav Štulo byl zapálený pro polskou věc a horlivě překládal Mickiewiczovy skladby, avšak ani s jeho ani s druhé strany nemáme dokladu o důvěrnějším vztahu polského básníka a českého ctitele. Když se J.V.Frič pokusil upozornit Mickiewicze na romantickou družinu v Čechách, bylo už pozdě - zrak Mickiewiczův byl tenkrát upřen docela jinam než k literární tvorbě. Neohledával přítomnost, protože byl cele zaměstnán představami budoucnosti, osudem Polska a veškerého lidstva.

H U D E B A

- V USA zemřel hudební kritik New York Times, Olin Downes, který má značné zásluhy na propagaci L.Janačka a české hudby v USA vůbec. Také o výkonech R.Kubelíka a R.Firkušného psal s největším uznáním.

- Podle zprávy londýnského "Observer" byl Rafael Kubelík pozván Vídeňskými filharmoniky, aby je dirigoval při zájezdu do USA strídavě s dirigentem Východoberlínské opery Erichem Kleiberem, který řídil letos v Praze též Českou filharmonii - Pražské "Literární noviny" z 29.října popisují ve zvláštní zprávě slavnostní koncert, pořádaný k výročí Spojených národů v New Yorku; jako solista hrál sovětský virtuos E.Gilels, za doprovodu newyorského filharm.orchestrů.

- Ve svých pořadech reprodukováné hudby uvádí Divadlo hudby v Praze II. dne 3.listopadu Chopinovy mazurky a sonáty, hrané Rudolfem Firkušným a A.Rubinsteinem. Ku slavnostnímu zahájení Měsíce Československo-sovětského přátelství dne 6.XI. bude reprodukován pořad s názvem "Milované symfonie F.I.Čajkovského", hrané Chicagským filharmonickým orchestrem za řízení Rafaela Kubelíka.

V Ý T V A R N Á U M Ě N Í

Miloš H R A B Ě :

KRITIKA JEDNÉ OBÁLKY.

(Recenze knižní obálky z pera ing.arch.M.Hraběte je příspěvkem v naší kritice v zahraničí ojedinělým; vítáme námět proto, že přichází ve chvíli, kdy se probouzí zájem exilu o českou knihu a je tedy třeba věnovat pozornost i její grafické úpravě. Red.)

Neдавно jsem pročítal Měšťanovu sbírku básní "Sladká jako med". Byla to její obálka, která mne podnítila k výtvarné spolupráci na připravované knižní edici.

Považuji za svoji povinnost, napsati několik kritických slov k této obálce, a to proto, aby naše tvorba byla dokonalá, abychom pokračovali v naší vyspělé kultuře bez ohledu na okamžitou situaci a nezříkali se dobrovolně dokonalosti jako tvůrci či jako konsumenty, byť by to byla mnohemu na první pohled věc nedůležitá - knižní obálka.

Ono velké "M" jest zajisté počáteční písmeno jména autorova. Nesvědčí to právě o jeho občanské a umělecké skromnosti /viděl-li ovšem návrh před realizováním./ Kolik literárních děl bylo uvedeno na titulním listě iniciálami autora? Kterí velikáni kulturních dějin stali se symbolem určité myšlenky tak dokonalým, aby jejich iniciály byly ideovým symbolem a garancí hodnotě díla? Jistě velmi málo. Uvádět literární díla iniciálami autorů se stalo politickým zlovykem poslední doby; zlovykem či smělostí různých politických táborů, které i takto získávaly lacinou popularitu svým formálním vřecím. Pamatujeme si, jak trapně působila díla uvedená iniciálami KG, JVS, majice v živé paměti díla s iniciálami TGM. Zajisté by se našlo i více příkladů.

Kombinace užitých barev mohla být vyhovující, nebyla-li by kontrastnost fialové a žluté příliš přeexponována, jak kvalitativně, tak kvantitativně. Psychologický efekt žluté a fialové vystihuje zcela dostatečně napětí, touhu po domově, která je základním motivem Měšťanových básní.

Nejzávažnějším bodem mé kritiky jest výtvarně ideový obsah obálky. Ona nepravdělná žlutá skvrna zajisté představuje Československou republiku. Rozpoznání a přijetí tento symbol s vnitřním klidem a se zadostiučiněním výtvarnému vyjádření obsahu tohoto díla dovede jen bezcitný duch analytika. Symbolisovat hodnotu vlasti, byť i básnický metamorfovanou v sladkost medu, tímto způsobem výtvarného projevu, řadím mezi kyč. Jest to totéž, jakoby malíř, maje v podobnosti dívku s pomněnkovými očima, hlubokýma jako studánka, vykonstruoval její oči z pomněnek, prohloubených do tvaru studně. Takovýto výtvarný projev si vynucuje analytické posuzování, jeho konstruovanost nedává dílu působící jednoty, onoho citového akordu, kterým opravdové umělecké dílo působí a jímž se dílo uměleckým stává.

Symbolismus hledá zajisté realitu idee. F.Schmidt utvořil z medu a z tvaru republiky ideu hodnou zpracování cukrářského mistra, ne však výtvarného projevu.

Proč tolik otevřených slov a tak silné kritiky? Naše kulturní obec jest velmi malá, tudíž její produkce a konsumentace početně omezená. Budiž tedy vyvážena kvalitou:

KNIHY EXILU.

JAROMIR MESTAN: SLADKA JAKO MED.

(Recenzi této sbírky jsme přinesli v červenovém čísle z pera J.S.; nerozpakujeme se ovšem zařadit další kritiku o kterékoli knize, přináší-li jiný pohled, jiné osvětlení. Autorům a zájmu o jejich práci jistě prospěje více i odchylná kritika nežli nevšímavost. Red.)

Srdce exulanta, který si v daleké cizině zakládá skromnou knihovnu, jistě zaplesá nad pěknými tisky exilové literatury, jež se objevují po všech těch ne vždy vkusně vypravených cyklostylovaných sešitech.

Jsem jedním z čtenářů, které osud šťastné či nešťastné opdařil: všechny exilové edice mi totiž posílají nové publikace - bez požádání. Říkám "šťastné či nešťastné". Šťastné proto, že mám z rostoucí exilové tvorby samozřejmě radost. Nešťastné - to když v došlé poště najdu tak vkusně vypravený svazček veršů, jakým je Měšťanova "Sladká jako med". Nemám v úmyslu se příliš obírat tematem této sbírky, kterým je stesk po domově, naděje v návrat, atd. se všemi rekvisitami, které se tak důsledně přichytily téměř na každou exilovou sbírku básní, t.j. cestičky, pole, jablona, hvězdy a mnohé jiné. Všichni nosíme takové obrazy exilem jako žebráckou mošnu. Domnívám se však, že i stesk, touha, bolest a křivda, kterých básník užívá jako stavebního kamene, potřebují čas a perspektivu, aby vyrostly v něco velikého, silného a vznešeného. Jinak verše zůstávají jen nedůstojným vykríkem, nechci užít slova "skřek", bez ozvěny. Myslím, že Měšťan není jediným exilovým básníkem, jehož veršům schází prožití a růst. Stejně tak Javorova ustýskanost přesycuje čtenáře i když snad formálně jsou jeho verše lepší.

Co je to vlastně láska k domovu? Láska k potůčkům a jabloním. Ale ještě více láska ke všemu. Čím nás národ rostl duchovně, co ipso pro literáta především láska k mateřskému jazyku. A tať to u Měšťana skřípe nejvíce. Čtu-li verš:

"Padající k zemi/ odnikud nikam tak jako čas/ Vodopád padá/ Divně je mi"

nebo: "Ve vlně říjnových polí
od nás sem vaneč vane
Květiny hladí a v korunách zpívá
Srdce mne bolí."

je mi nejen divně a bolí mě srdce, ale také si matně vzpomínám na Fuchmajera.

Jsou však v této sbírce i takové verše, kde by Fuchmajer musil pohrozit prstem. Slyšte: "Přines mi opět arniku

A možná - že trochu pomůže
Nad zbořenými hrady z písku
Cítím tu hrůzu vanout do duše!

Mně také vane hrůza do duše, pomyslí-li, že takové verše mají být darem trpícímu donovu. /Je-li však toto veršování "podobnost čistě náhodná", omlouvám se/ Zklamání listují knížkou a tu mě pohladí tak trochu seifertovsky laděný verš, "Romance z Bavor": "Zelené měla okenice/ nad okny paroží". V zápětí však přichází trest za moje ukvapení:

"Nahá v noci uléhala
s ní dvě bílé laně
pod síti hvězdných mřížemi
skryl jsem se v altáně".

Romance dále epicky ličí, jak manžel /majitelky těch bílých laní/ šel jednou na pivo, což byla jedinečná příležitost pro básníka ukrytého v altáně. Milostnou extasi vyjádřil básník takto:

"A byla křehká a byla sladká
můj úle medový
vzdouvala se jako louka ve větru
šeptajíc at se to nikdo neoví!"

Nepoctický Angličan by tu básně asi nazval "Commonsense", básník má jistě nějaký důvod, proč jí říká "Romance", a pro mne je to balada o básníkovi, který to nemyslí s poezií upřímně a poctivě.

Měšťan se patrně domnívá, že je poeta natus a že vystačí s inspirací. Zajímalo by mě, jak dlouho na sbírce pracoval /podotýkám, že je to jen řečnická otázka/. Ale já myslím, že není vůbec poeta, protože jeho slovník je chudý, banální, opakující se, rytmus neodpustitelně pokulhává, a kolik popisné šablony (na př. i to, že seník voní senem)!

Poesie nesmí sloužit jen jako ventil k nastrádané hořkosti, k tomu "odreagování", jak s oblibou říkávaly t.zv. avantgardy. Není to jen inspirace, ale také poctivá práce. Kolik veršů se vymodeluje, přetaví, přeškrtá. Myslím, že Měšťan neškrtal vůbec a modeloval skromně. Nepoctivost se pozná v každém díle, poesie není výjimkou.

Vidím před sebou Michelangelova Davida, který je také symbolem lásky, lásky k Florencii. Myslím na umělovců zápas s hmotou, s kamenem, kterému chtěl dát srdce, oživit jej. Myslím na to, jak se od svítání do západu lopotil za ohradou, kam jej a jeho umění vykazala ta pyšná Florencie. A je mi při tom velmi smutno právě nad

Měšťanovou sbírkou, která nedovedla oživit krásu mateřského jazyka, jež je mu vlastní, a i tematicky zůstala téměř všechno dlužna.

Ještě než tu hezky vypadaající knížku zavřu, vrátím se k jejímu úvodu:

"I šel jsem k andělu, a řekl jsem mu: Dej mi tu knížku. I řekl mi: 'Vezmi ji a učiníš hořkost v nitru Tvém, ale v ústech Tvých budeš sladká jako med!'"

Zjevení sv. Jana, 10, 9.

Teď ta krásná slova znějí jako blasfemie, jako honosná reklama chválicí nedobré zboží, protože Měšťanova knížka zanechává hořkost v nitru i v ústech.

ZPRÁVY KULTURNÍ RADY

Ř I J N O V Á U Z N Á N Í .

Česká kulturní rada v zahraničí, přejíc si jako loňského roku zdůraznit důležitost umělecké tvorby a kulturní práce svobodné větve národa, udělila i letos svá symbolická "Řijnová uznání". V souhlasu s návrhem přípravné komise vyslovujeme, vřelý dík a vděčné uznání

EGONU HOSTOVSKÉMU ZA ROMÁN "THE MIDNIGHT PATIENT";

PROF. OTAKARU ODLOŽILIKOVI ZA NEÚNAVNOU A VYSOCE HODNOTNOU ČINNOST VĚBECKOU A OSVĚTOVOU A ZVLÁŠTĚ ZA JEHO 12 SVAZKŮ "NÁRODNÍ KLENOTNICE";

PROF. ONDŘEJI PETRŮ, O.P., ZA VYTRÍBENÝ PŘEKLAD NOVÉHO ZÁKONA.

Českou kulturní radu v zahraničí:

prof. Jiří Straka,
předseda .

Amelie Posse - Brázdová,
čestná předsedkyně.

Strasburg-Stockholm, říjen 1955.

(Redakční poznámka: Čtenářům Sklizně jsou E. Hostovský, prof. Odložilík a prof. Petrů dostatečně známi. Z odměněného románu "Páľnoční pacient", který zatím je dostupný jen v anglické verzi s názvem "The Midnight Patient", přinesla SKLIZENĚ ukázkou v 2. č. loňského ročníku a napsal o něm prof. Odložilík v 9. č. II. roč. O "Apostoláři" - 2. díle Nového Zákona v překladu prof. Petrů - referoval v letošním 4. čísle Pavel Želivan, mimo to prof. Petrů a ovšem prof. Odložilík jsou ve SKLIZENI častými hosty.

Díky laskavosti prof. Odložilíka můžeme 12. svazek jeho Národní klenotnice - Vánoční čtení na rok 1955 - přikládat jako skromný, ale cenný dárek všem předplatitelům Sklizně.

O všech třech odměněných autorech přineseme hlavní údaje ve zvláštní příloze ke 4. číslu anglického bulletinu SKLIZNE. A.V.)

KULTUROU Z KRISĚ.

Dříve než toto číslo budou mít předplatitelé serie knih KR v ruce dva první svazky Javorova sbírku veršů "Nad plamenem píseň" a listopadový cyklus "Umazané povídky". V tisku budou dva další svazky. Ještě jsme nutného minima 300 přihlášek nedosáhli, ale věříme, že vydání prvních knih přesvědčí na mnoha místech o tom, že pokus je opravdu skutečný, že ze stadia slibů mohli jsme díky pomoci veřejnosti přikročit k jejich splňování. Zaznamenáváme dalších 50 přihlášek a děkujeme za ně. Tím jsme u celkového počtu 250.

Z USA se přihlásili (59 minule + 20 = 79): Dr. J. Drábek, Dr. L. Feierabend, MUDr. E. Kavanová, J. Kučera, V. J. Mašek, Dr. J. O. Pacold, Dr. J. Šadlík, J. Svačina, pí. L. Svrčková, Dr. J. Ševčík, B. W. Šídlo, J. Švestka, Dr. T. Vozarík, Zahraniční ústav, pracovní skupina Chicago, - 7;

Z Kanady (31 + 16 = 47): R. Fraštacký, J. H., P. Chrastina, G. V. Kelton, Dr. A. Klimek, Mašarykův dům v Torontu, P. S. Meisel, pí. J. Němcová, V. O., S. Otruba, J. Skála, Tělocvičná jednota Sokol Toronto, Tělocvičná jednota Sokol Toronto II, pí. O. Velanová, J. Žáček, pí. A. Žibřidová;

ze Švýcarska (litujeme, že v přehledu v minulém čísle nedopatřením Švýcarsko vypadlo, ačkoli v celkovém počtu bylo započítáno svými 24 přihláškami, z nichž jednou dosud neuveřejněnou. Započítáváme ji tentokrát k 5 novým, takže celkový počet předplatitelů ze Švýcarska je 29): Anonym z Meilen, A. Jocki - 2 (celkem 6), B. V. K., pí. Haramule-Keller, Dr. Mandlová;

z Brazílie (11 + 2 = 13): P. C. Štěrba, Z. Pracuch;
ze Švédska (8 + 1 = 9): prof. B. Janáček;
z Francie (12 + 3 = 15): M. Fišera, A. Hais, E. Ř.;
z Německa (3 + 1 = 4): Dr. J. Měštan;
z Austrálie (0 + 1 = 1): R. Toman;
z Venezuely (0 + 1 = 1): pí. S. de Bláha;

Beze změny: Anglie 23, Belgie 7, Itálie 6, Kamerun, Kolumbie po 3, Irsko, Rakousko a Nový Zéland po 2, Grenada, Chile, Norsko a Portorico po 1 - celkem 250.

ZMĚNA V PROGRAMU:

Jako 9. knihu zamýšlela KR vydat překlad Jany Borové z americké poesie "Slyším Ameriku zpívat", ale doposud se nám nepodařilo vyřešit problém autorských svolení, nutných pro překlad. Protože jde o rozsáhlou antologii, obáváme se, že pro tuto serií pravděpodobně s přípravami hotovi nebudeme, zvláště máme-li v záměru vydat serií dlouhou před termínem, slíbeným v návrhu. Vybrali jsme místo ní knihu esejí Jana M. Kolára, známého širší veřejnosti z pseudonymu Cato, s názvem "Listy němému příteli". Domníváme se, že vydáním této práce jsme si povinni, i když svou náplní daleko přesahuje beletristický rámeček serie. Je to politicko-filosofické zhodnocení naší situace a úkolů příslušníkem mladší generace, práce odvážná, upřímná a jdoucí bolestně do hloubky. Jako ukázkou esejistické tvorby našich autorů ve svobodném světě přijímáme "Listy němému příteli" tím spíše, že věříme, že takřka stoje a plodně přispíváme k závažné diskusi, otvírající se z vnitřní potřeby na všech stranách.

Jinak ohlášených devět knih zůstane beze změny, pořadí z různých technických důvodů budeme jistě nuceni změnit (otázka ilustrací, možnost tiskárny přijmout delší nebo kratší práci, autorských korektur, atd.), dosátnou knihu navrhne předplatitelům (resp. další knihy) po uzavěrce přihlášek o knihy a po výsledcích soužteže KA+KR.

ILLUSTRACE KE KNIHÁM, resp. návrhy obálek k dalším svazkům slíbili nám laskavě Jan Brázda, Alena Herbenová, Miloš Hrabě, Eva Kaslová, A. Kohout-Lecoque, F. Littna, Vladimír Vaněk. Doposud se nikdo neujal Alfových humoresek "Cizinec mezi námi".

KE KNIŽE POHÁDEK: Doufáme, že zvláště knižce našim dětem, které asi dlouho zůstane ojedinelou, budeme moci dát vybavení úměrné jejímu poslání. Proto nám svrchované záleží na tom, abychom i po obsahové stránce dali to nejlepší, co dát můžeme. Obracíme se touto cestou na autory v zahraničí, aby nám poslali po pohádce, již ze své tvorby považují za nejlepší, a prosíme, aby tak učinili co nejdříve.

KULTURNÍ POZNÁMKY.

ŘÍJNOVÁ ANKETA SKLIZNĚ - VÝSLEDKY.

Na anketu, vypracovanou ve Sklizi v červenci, sešlo se 27 odpovědí. Přinesli jsme soupis 17 knih a brožur, vydaných od poloviny loňského do poloviny letošního roku a dotazovali se, považují-li některou nebo některé z prací za vhodné pro "Říjnové uznání" Kulturní rady.

Většina odpovědí se zabývá spíše otázkou, komu udělit říjnová uznání, a seznam knih považuje spíše za případnou pomoc, nikoli rozhodující, v hledání nejspravedlivějšího řešení. Všechny knihy nečetl nikdo - nejvyšší uvedený počet knih byl 9.

Jednomyslně - bez ohledu na pořadí, které někteří odovídající dělali - byl na uznání navrhován prof. O. Odložilík. 16 hlasů soustředil Egon Hostovský, při čemž další 4 uvedli, že ho nepojímají proto, že "Pálnoční pacient" nevyšel dosud český. 9 hlasů dostali Petr Den a prof. O. Petráč, 6 Rafael Kubelík, 5 Rudolf Firkušný, atd. Prof. Hlavatý byl rovněž několika hlasy navržen (4) a dalších 5 připojilo odhodnění, proč ho nenavrhují.

*
DVA DOPISY.

(Sklizeň vděčně přijímá všechny závažné věcné poznámky a náměty bez rozdílu - ovšem ve formě článku, ne dopisu čtenáře; obtíže autorova věku (72) ospravedlňují výjimku. A.V.)

Londýn, 9. 10. 1955: ... gratuluji k článku Petra Dena v záříjové Sklizi. Nečetl jsem za celých sedm let tohoto exilu nic tak upřímného a správného.

Londýn, 2. 11. 1955: Nemám námitek, abyste mého dopisu užil, jak uznáte za dobré; mám jen pochybnost, jestli slovo politika, nota bene exilového, tedy dvojnásobné kompromitovaného, může mít na kulturním poli nějakou váhu.

Němečková elegie na naše ztracené Rusko nemá myslím velkou hodnotu uměleckou, ale neobyčejně věrně vyjadřuje to, co všichni tak bolestně cítíme. K Čedrově glosse o morálních zásadách v umění Vás bude zajímat, že po vyjití Durychova "Bloudění" uvažoval arcibiskup Korďáč, jak mně sám řekl, nemá-li navrhnout, aby kniha byla dána na index librorum prohibitorum.

*
Dr. Jaroslav STRÁNSKÝ.

ZÁJEZD ČESKÉ FILHARMONIE DO ZÁPADNÍHO NĚMECKA.

Ve dnech 23. 10. až 6. 11. uspořádala Č.F. koncertní zájezd, při kterém hrála postupně ve Stuttgartu, Frankfurtu, Essenu, Kolíně n. R., Mnichově, Norimberku, Bielefeldu, Düsseldu, Berlíně, Hamburku a Lübecku. Dirigovali střídavě Karel Ančerl a Karel Sejna - poslední fidil koncert v Hamburku. Orchester provedl díla často zde hraná a neukázal mnoho nového; někteří znalci mluvili o rutině vojenské hudby. Provedení přídavku po koncertu bylo zřejmě lepší. Zevní rámeček měl některé kazy - v úboru hudebníků, v organizovaném potlesku, který rušil třeba i mezi jednotlivými větami Schubertovy "Nedokončené", což se zde nestává ani při závodních koncertech v továrnách. Kritiky tisku nadšené i zdvořilé, podle zaměření listu; v Mnichově i Frankfurtu byly podle zpráv provedeny demonstrace proti koncertu letáky.

POTŘEBA KRITIKY.

Jak zvýšit úroveň Sklizně? Kultura se nedá vydupat a příspěvky nebudou vyšší kvality jen proto, že po tom toužíme. Hlavně mládež by se měla učit - psaním. Potřebujeme za hranicemi především kritika, který by kritisoval nemilosrdně tvorbu exilu - i tvorbu doma! Svobodná kritika domácí tvorby, kdyby ji bylo lze provozovat na vysoké úrovni a nějak - rozhlásem - posílat do CSR, by byla veleděležitá. Bylo by dobře, kdyby se mohlo zaujímat stanovisko - naše stanovisko - k uměleckým projevům doby, vypořádávat se s moderní tvorbou hudební, literární, výtvarnou atd. Ale - je na to místo a lidé ? * F. D.

BISKUP PETR JELITO.

Právě před 600 léty - v r. 1355 - byl Petr Jelito, rodák z Dolního Třešňovce u Lanškrouna, v mladém věku 25 let jmenován papežem Inocencem VI. biskupem Churským. Město Chur je hlavním městem největšího Švýcarského kantonu Grisonsko. Ve středověku tento švýcarský kanton byl samostatným církevním státem, jehož vladařem byl biskup. V roce 1355 byl také korunován Karel IV. na císaře; Petr Jelito byl jeho oblíbencem. Ze svého sídla cestoval často na císařský dvůr do Prahy. V r. 1361 dostal biskup Petr z císařovy ruky povolení k ražení mincí dle vzoru švábských haléřů; v roce 1368 byl pak Petr Jelito na základě přímluvy Karla IV. ustanoven biskupem litomyšlským. * F. ROB.

D R O B N O S T I

- Výtvarník Jan Zach, Victoria (Kanada), který na sebe upozornil pracemi o funkci času a prostoru v sochařství, pracuje nyní na nové architektonické konstrukci s pohyblivými barevnými elementy. Trochu theorie z moder. sochařství přineseme z jeho pera v některém z příštích čísel.
- Dr. Josef Kratochvíl působí nyní jako docent psychologie na filosofické fakultě Ukrajinské svobodné university v Mnichově.
- Karla Janovického "Sonata op. 14" byla první předvedena dne 19. října ve Wigmore Hall v Londýně. Zapadla jí do svého programu pianistka Diana Merrien, spolu s díly Beethovna, Schuberta a Debussyho.
- Alois Kohout-Lecoque bude vystavovat od 1. ledna v městské galerii v Laguna Beach v Kalifornii.
- U příležitosti oslav 28. října pařížským Sokolem měl houslový koncert prof. Jan Sedivka, působící v Londýně.
- Dne 8. října slavily českoamerické listy "Svornost - Amerikán" v Chicagu výročí 80 let svého vycházení; podle připomínky jedná se o nejstarší český list v USA.
- Prof. Dr. Václav Hlavatý zúčastnil se Kanašského matematického kongresu na Manitobské universitě jako zástupce Spoj. Států. Navštívil též Svobodnou ukrajinskou akademii věd a umění ve Winnipegu za doprovodu prof. Dr. J. B. Rudnykého, knihovnice pi. Antonovičové a krajana F. Hlubučka.
- Práve byl ukončen VIII. svazek Příručního slovníku jazyka českého, který vydává Ústav pro jazyk český Čs. akademie věd, za redakce Bohuslava Havránka, Vladimíra Smilauera a Aloise Liskala. Tento svazek oběhl na 172 stranách hesla "vy - zapyláčiti si"; z IX. /posledního/ dílu vyšlo zatím 32 stran s hesly "zaráběti - zařizovati." O. P.
- Manželka básníka Biebla, který spáchal sebevraždu, otiskla v Rudém Právu z 25. září básně, v níž říká: "Proč se pole řepného láskyplná ruka neujímá?" a dále: "Tebou si už žádný bursián při svých spekulacích kávu neosládá..." Dr. M.
- Mickiewiczovy oslavy, které podle Literárních Novin (Praha) požádala všude Světová rada míru a UNESCO, konaly se v Praze v Karolinu. Prof. Jakubowski ve své přednášce reagoval na hlasy, upozorňující na neslovanský původ básníkův (nar. v Litvě), poukazem na internacionalismus a revoluční práci Mickiewiczovu.
- V Literárních Novinách připomíná Z. K. Slabý, že E. F. Burian vydal ve druhé polovině dvacátých let sbírku veršů, nazvanou "Idioteon"; citované verše odpovídají názvu. Autor ve sbírce definuje svůj úkol: "býti čistěštem oken poesie." V témže čísle je citován projev I. Erenburga na diskusi, požádané UNESCO v Ženevě; jsou v něm chváleni T. Mann, Ch. Chaplin, Hemingway, Steinbeck, Caldwell, Saroyan, Past a Picasso.
- OKENKO DO BRAZILIE: -List Brazil Herald v Rio de Janeiro přinesl 28. 10. velký informační článek Československa's 37th Anniversary, pod značkou autora CEY.
- Český emigrant Mirko Wagner dostal úkol zfilmovat předání ceny Premio Saeti (brazilský "Oscar") nejlepšímu herci za rok 1954; film má běžet alespoň týden ve všech kinech. - Němci z CSR v Brazílii připravují na prosinec "sudetskou kulturní výstavu" v São Paulo. Výstava má být doplněna přednáškami. - Známý jazzový pianista a propagátor jazzové hudby Paul Urbach (Brazilián maďarského původu) bude mít pod záštitou União Cultural Brasil - USA v São Paulo čtyři přednášky o začátcích a evoluci jazzové hudby. - Teatro Brasileiro de Comedia v São Paulo sehrálo - po prvé v Brazílii; - Fr. Schillera "Maria Stuart" v překladu Manuela Bandeira. Ze 14 hlavních herců jen 6 má portugalsko-brazilské jméno; 3 mají německé, po jednom polské, italské, řecké, arménské a anglické. - cey -
- "Výtvarná práce" (Praha) č. 17 z 27. 9. se několikrát pochvalně zmiňuje o práci moderního sudetoněmeckého malíře Oskara Kokoschky.

-Sbor Betlémské kaple, Winnipeg, Kanada, pořádal 23.10. oslavu výročí prohlášení samostatnosti ČSR, spojenou s kulturní výstavkou.

-Doc.Dr.Jos.Kratochvíl natočil v Německu několik úzkých filmů z oboru zoopsychologie, které používá při přednáškách. Nejzajímavějším z filmů je "Hra zvířat".

REDAKČNÍ DOSLO: JAK SKAUTOVAT V EXILU; Část I., stran 28. Vydal Skaut-Exulant, c/o FOI, 4 Holland Rd., London W 14. Cena 0,50 \$.

JOSEF ČERMÁK: POKORNÉ NÁVRATY; básně. Knižnice Lyriky, svázek 3., 24 stran. Viz ozn. PhDr.Dr.habil. Josef KRATOCHVIL: PROBLÉM ZOOPSYCHOLOGIE A ZOOSOCIOLOGIE- II/1, Problém hry zvířat. Edice Lucernička, stran 34.

KAREL MAREK: CO S KRISTANSTVÍM? Edice Pravdy, sv.1., nakladem Čs.baptistické konvence ve Spoj.Státech a Kanadě, Toronto 1954. 152 stran.

NÁRODE MŮJ ŽIV BUD V BOHU. Programový pamětní spis Sjezdu Čs.baptistů z USA a Kanady v Torontu, 48 stran, K tomu: PÍSNE - 8 stran.

Ch.LUKESH: NESTRANICKE POSELSTVÍ PRO KAŽDÉHO (Ludwigsburg)-evang.stati, 6 stran.

W.J.ROSE: CRADLE DAYS OF SLAVIC STUDIES - SOME REFLECTIONS - Slavistika No.23, stran 16; I VELLIGORSKIJ: SLOVO I NAZVA 'KANADA', THE TERM AND NAME 'CANADA; Onomastica No.10. Otočí texty v angličtině a ukrajinštině; vydáno Svob.ukrajin.akademií věd, Winnipeg 1955. Onomastica No.10 - stran 30.

PERIODICKÉ PUBLIKACE.

BOHEMIA (Mnichov) 8.51;

BOZI ŽITREK (Toronto) 8.7-8;

ČECHOSLOVAK (Londýn) 36, 37, 38, 39, 40;

ČESKÉ SLOVO (Mnichov) říjen 55.

ČS.PŘEHLED (PEC, N.York) 8.9;

ČS.SOKOL V ZAHRAŇNÍCI (N.York) 8.7/X-55.

ČS.ZPRAVODAJ (PEC, N.York) 8.82 - 86.

DEMOKRACIE V EXILU (Mnichov) 2-říjen 55.

DIE KUNSTLERGILDE (Esslingen) 8.10, 11;

F.C.I. (Londýn) 8.36, 37, 38, 39, 40;

HLAS DOMOVA (Melbourne) 8.15, 16, 17, 18;

HLAS EXILU (Mnichov) c.9;

INFORMACE RSO VE V.BRITANII (Lond.) říjen;

INFORMAČNÍ ZPRAVODAJ (Salzburg) 8.9/28;

KULTURA (Paříž, polsky) 8.10/96.

NAŠOBNÍ STŘED (Washington) 48-říjen 55;

NAŠ CIL (Sydney) 8.3;

NAŠE HLASY (Toronto) c.21;

NAŠI V HOLANDESKU (Rotterdam) II/2 říjen;

NEW YORKSKÉ LISTY (N.York)-deník;

NOVÝ DOMOV (Toronto) 8.26, 27;

NOVÝ ŽIVOT (Rim) 8.10;

ODBORAR (New York) 8.6-7 (srpen-září);

OST-PROBLEME (Bad Godesberg) 39, 40, 41, 42;

OSVOBOZENÍ (COL, Londýn) 8.3-5, říjen 55;

PACIFIC (Sydney) 8.9, 10, 11;

PLZEŇSKÝ PRAZDROJ (Sydney) c.2, září 55;

PRAVDA A SLAVNA NADEJE (Chicago) 6, 7, 8, 9, 10;

PŘEHLED UDÁLOSTÍ (PEC, N.York) srpen 55;

PSYCHE (Chicago) říjen-10;

REVEU (Brisbane) červenec, srpen 55;

SKAUT-EXULANT (Londýn) 8.11;

THE INDIAN P.E.N. (Bombay) XXI/9, 10;

TSCHECHISCHER EXILPRESSEDIENST (Mnichov) 27.

VEŠTEŇK T.J.SOKOL (Brussel) 2-říjen; 28;

VÍDEŇSKÉ SVOBODNÉ LISTY (Viedeň) týdeník;

VOLONTAIRE TCHECOSLOVAQUE (Paříž) 8.35;

Listy a adresy jsou zájemcům k dispozici zasílají výměnou v zájmu všech!

OBSAH TOHOTO ČÍSLA je hodně smíšený; doufám, že každý tam najde věci, které si vzájemně odporují a něco, s čím nesusílasi. Pak je to v pořádku; běda dnes pohodlnému člověku, který si myšleni nechává obstarávat jinými, který nepřijímá s nejhluší nedůvěrou hotové závěry, jehož ochota a schopnost samostatně uvažovat a rozhodovat se zakrňeláje beznadějně ztracen ve světě poloprávd a davové sugesce, řízené neznámými silami vsadu. - I v tomto čísle bylo naší snahou pomáhat především novým jménům na veřejnost, rozmnožovat počet kulturně pracujících. Pokračování a dokončení diskuse dr.F.Littny o soudasně malbě- která se rozrostla do nedekajých rozměrů- byli jsme ohužel pro nedostatek místa nuceni opět odložit. 11.listopadu je tomu sto let, co zemřel předchůdce existencialismu, Sören A.Kierkegaard; slánek k tomuto výročí přineseme dle možnosti přístě. - Díky neúnavné snaze zástupce p.M.Janečka, získala Sklizěň 100.předplatitelů v Kanadě - Mrs.J.Repasek, Toronto; vítáme s radostí novou členku a odesíláme několik knih jako malý dárek. - Jak vředu uvedeno, prof.O.Đložilík nám laskavě umožnil poslat všem předplatitelům Vánoční čtení na rok 1955. Prosíme všechny zájemce, kteří by snad byli nedopatřením opomenuti, aby se přihlásili dodatečně. Těm NEJZDÁLĚNEJŠÍM bude snad na čas už dnes popřát PŘIJÍMENÍ SVÁTKY A ŠTĚSTÍ V NOVÉM ROCE.- Laskavosti red.J.Jostena byla stála výstavka kult.činnosti exilu rozmnožena o program slavnost. představení "Prodané" v Royal Opera v Londýně, 27.10. za řízení Rafaela Kubelika. Ant. VLACH.

OZNÁMENÍ

Knihuaktví INTERPRESS LIMITED, aby podpořilo vydavatelskou činnost kulturní rady, poskytne každému, kdo si jeho prostřednictvím předplatí serií knih K.R. jeden výtisk knihy Karla Čapka "Anglické listy" jako zvláštní premií zdarma.

Objednávky na: Interpress Limited, 132 George Street, London W.1, England.

Josef ČERMÁK: POKORNÉ NÁVRATY; básně. 24 stran- cena 350 frns. neb ekvivalent.

Knižnice Lyriky - dr.Robert Vlach, Finnsgatan 12, Lund, Švédsko. Vyšlo peči dr.J.Trnky.

SVOBODNÁ ČECHOSLOVENSKÁ TISKOVÁ SPOLEČNOST, 4 Holland Rd., London W 14, vydává

týdeník "Čechoslovák", anglické zpravodajství FOI a její knižní služba rozesílá

knihy a publikace do celého světa. Ukázková čísla a seznamy zdarma! Píšte!

ČS.MĚSÍČNÍK "R E V U E", Box 11 West End Brisbane, Qld., Australie. Vydává Jan Tuček.

Předplatné na rok 24/-sh. Nejnižší předplatné na 5 čís.-10/-sh. + poštovné.

S K L I Z E Ň - nezávislá kulturní revue. Ročník III., číslo 11 (35), listopad 1955.

Vydává: Antonín V.L.A.C.H., Hamburg, 13, Postfach 2700; Postscheckkonto Hamburg 79393.

Vychází každý měsíc; usazěrka 10. předcházejícího měsíce.

Předplatné 5 DM ročně, mimo Německo 1,50\$ nebo ekvivalent. Jednotlivá čísla 50 pf.